

● Photokina 2014 ●

World of imaging, impressie van de grootste fotografiebeurs ter wereld

Wessel Sijl

Twee jaar geleden deed de schrijver van dit artikel voor het eerst verslag van de Photokina, de grootste fotografiebeurs ter wereld, die elke twee jaar wordt gehouden in de Kölner Messe.

Met deze benaming doe ik de beurs eigenlijk te kort; terecht spreekt men zelf van de 'world of imaging', want er is veel meer te zien dan alleen fotografie.

eens moeten weten hoe de fotografie zich heeft ontwikkeld tot wat het nu is, waarbij de chemie nagenoeg volledig plaats heeft gemaakt voor bits en bytes. Voor mij is het onthouden van deze

(bijvoorbeeld Agfa en Kodak), nieuwe fabrikanten hebben zich aangediend. Sommige landen hebben nu een bescheiden aantal producenten in vergelijking met het verleden, terwijl andere landen (niet in de laatste plaats China) massaal zijn opgekomen. Toch verdwijnt de oude analoge techniek niet. Ook op deze Kina waren aanbieders van analoge camera's en aanverwante producten, zoals donkere-kamerartikelen, te zien. Onder andere van het Duitse merk Tetenal, dat trouw al jaren analoge producten op de markt brengt (naast een enorme range aan producten voor de digitale fotografie). Een ander voorbeeld is het klassieke fotopapier van Adox. Het heeft zijn eigen charme, vooral vanuit een nieuw artistiek besef. Er is zelfs een lichte hype waar te nemen voor een herontdekking van de chemische fotografie.

Nu de editie van 2014 is afgesloten, is het goed een moment om wederom, net als twee jaar geleden, de lezer deelgenoot te maken van wat deze beurs ditmaal te bieden had. En dat was weer veel. Zo veel dat ik me beperk tot de highlights die bij mij in het vizier kwamen. Ongetwijfeld is mijn optekening niet compleet, want dan zou ik alle zes de dagen op de Photokina hebben moeten doorbrengen en de hele SoftwareBus nodig hebben voor een alleszins complete impressie. Zonder de vergeten nieuwtjes te kort te doen, hierbij een keuze uit de vele producten en ontwikkelingen.

175 jaar fotografie

Om te beginnen stond de Photokina stil bij - we zouden het bijna vergeten - het feit dat de fotografie officieel 175 jaar bestaat. In september 1839 werd de fotografie in Parijs gepatenteerd door Louis Daguerre. Deze Fransman zou

© foto: Salman Ezzammoury

datum gebaseerd op een ezelsbruggetje: werkzaam in de Nederlandse rail-sector weet ik dat in precies dezelfde maand in hetzelfde jaar, september 1839, de eerste (stoom)trein reed van Amsterdam naar Haarlem.

De (r)evolutie van de fototechniek was/is ook prachtig zichtbaar op alle gepasseerde Photokina's, met de verschuiving van analoog naar digitaal, wat tevens gepaard ging (en gaat) met een verschuiving van producenten. Beroemde oude namen zijn verdwenen of zijn zeer bescheiden geworden

Spiegelreflexcamera's

Ondanks het feit dat de spiegellose systeemcamera's een sterke opmars doormaken (dat was twee jaar geleden al zichtbaar), blijft de spiegelreflexcamera een sterk aanwezig werkpaard, waarin veel producenten blijven investeren en innoveren. Vooral de professionele fotograaf, alsook de geëngageerde amateurfotograaf, blijft de (digitale) reflex trouw.

Enkele voorbeelden van nieuwe camera's zijn de Nikon D750, een alleszins betaalbare full frame 24,3 megapixel DSLR, die een brug slaat tussen de eerder verschenen modellen D610 en D810. Deze camera kan tevens als WLAN-apparaat functioneren, waarmee de foto's draadloos naar bijvoorbeeld een tablet kunnen worden overgezet.

Een andere opmerkelijke camera is de Pentax K-S1. Voor veel fotografen zijn het gewicht en de omvang van een DSLR redenen om over te stappen naar een spiegellose systeemcamera. Pentax heeft echter met de K-S1 een reflex op de markt gezet die kleiner en lichter is dan ooit, maar wel zeer compleet is, en volledig deel uitmaakt van de reflex

familie van Pentax. Deze camera is o.a. bedoeld voor beginnende fotografen, alhoewel die zeker ook interessant is voor gevorderden. Al was het alleen maar omdat deze camera kleiner en lichter is dan sommige spiegellose systeemcamera's. Nog een opmerkelijke nieuwe camera (vooral voor de pro): de Canon EOS 7D Mark II.

Spiegellose systeemcamera's

Zoals gezegd gaat de opmars van spiegellose systeemcamera's verder. Veel fabrikanten toonden ófwel gloednieuwe producten, ófwel datgene wat ze de afgelopen twee jaar op de markt hebben gebracht. Een heel opvallende nieuwe camera is Samsung NX1. Een zeer krachtige camera met een 28 megapixel APS-C-sensor die tot 15 beelden per seconde kan maken en 4K videobeelden kan vastleggen.

Andere interessante camera's zijn de Fujifilm X-T1 en de Sony α7S. Allemaal camera's die qua prestaties en mogelijkheden niet meer onderdoen voor de reflex. En de ontwikkelingen staan bepaald niet stil.

Een opmerkelijke ontwikkeling is dat de systeemcamera's uiterlijk soms steeds meer lijken op spiegelreflexcamera's, met name vanwege de bovenzijde (dat veel weg heeft van een pentaprismahuis); de voornoemde Fuji is daarvan een mooi voorbeeld.

Filmen met de fotocamera

Aanhakend op het artikel van Isja Nederbragt in de vorige editie van de SoftwareBus, over het filmen met de fotocamera, kan gemeld worden dat er enorm veel (nieuwe) accessoires door veel producenten werden getoond voor het inzetten van de fotocamera als videocamera. Met name de vele soorten hand- en schouderstatieven vielen op, sommige met uiterst geraffineerde techniek voor het stabiel houden van de camera tijdens het lopen of andere bewegingen. Ook het grote aantal microfoons en zoekers ontbrak niet.

Verwonderlijk is dat niet, aangezien steeds meer camera's voldoende kracht en mogelijkheden aan boord hebben om ingezet te worden als een professionele videocamera, óók de voornoemde spiegellose camera's.

Nog even aanhakend op de microfoons: naast de al bekende producent Röhde, viel mijn oog ook op prachtige, zeer precies werkende richtmicrofoons van het merk BeyerDynamic.

En ten slotte zijn ook de makers van geheugenkaarten in dat gat gesprongen. Zo toonde Sandisk een razendsnelle SDXC UHS-geheugenkaart van maar liefst 512 gigabyte, met name voor filmen in 4k bedoeld, en geschikt voor de zwaarste camera's. Uiteraard ook zeer bruikbaar voor het vastleggen van foto's.

Compactcamera's

De hausse van kleine eenvoudige compactcamera's was deze editie van de Photokina fors minder. Het is geen verrassing meer dat dit type camera veel concurrentie heeft van de smartphone, en zelfs van tablets. Voor sommige fabrikanten, vooral zij die zelf geen smartphones produceren, moet dat slikken zijn, omdat dat een van de money-makers was, waarmee (ook) geld werd verdiend voor innovaties in professionele producten. De tijd zal leren hoe zich deze markt zich verder ontwikkelt.

Wat daarentegen wel veel te zien was, waren (nieuwe) high-end compactcamera's. Camera's met kwaliteitsallures van een reflex- of systeemcamera.

Zulke camera's zijn al langer op de markt, maar het was een plezierige verrassing dat door veel fabrikanten hierop is doorgepak. Zowel nieuwe camera's alsook verbeterde uitgaven van eerdere versies. Mooie voorbeelden zijn de Sony Cybershot RX100 III, de Canon Powershot G7X en de Fuji X30.

Een bijzondere eend in deze bijt is Pentax Q-S1. Eigenlijk is dit een (zeer complete) systeemcamera, compleet met een serie verwisselbare lenzen, maar dan alles superklein - kleiner dan alle high-end compactcamera's die ik heb gezien.

Even terug grijpend op de smartphone: Sony liet (weer) een opzetcamera zien, die op een smartphone kan worden gemonteerd, waarmee de smartphone ineens een kwaliteitscamera wordt.

Top of the bill

En zo zijn er uiteraard ook camera's die een bijna magische klank (en prijs!) hebben. Een van de opvallende verschijningen is de nieuwe Leica M-P digitale meetzoekercamera. Leica is goede wijn die geen krans behoeft. Wat ik persoonlijk zo boeiend vind is dat de M-serie van Leica al 60 jaar bestaat, en bewezen is hoe dit systeem prachtig is meegeëvalueerd naar het digitale tijdperk. Wie had dat gedacht in de jaren '50 van de vorige eeuw.

Een andere golden oldie die goed bij de tijd blijft, is Hasselblad; deze producent toonde een fraaie digitale achterwand, die op vrijwel alle camerabodies van dit merk kan worden gemonteerd, zelfs op de eerste exemplaren van dit cameratype uit 1957.

Meer van deze tijd, en ook top of the bill, is de Pentax 645Z. Een digitale 'middenformaat' (ik gebruik nog maar even de term van zijn analoge voorganger) camera van maar liefst 51,4 megapixel, die zich met een soepelheid en gemak als van een gewone reflex laat bedienen.

Ook werden nog heel controversiële camera's getoond, zoals de Sigma DP2 Quattro. En ten slotte mag ik de Lytro Illum niet onvermeld laten: een camera volgens een totaal ander principe van digitale beeldoptekening, waarbij achteraf op de computer het scherpstelpunt en de scherptediepte kan worden gewijzigd. Overigens levert deze camera geen zware beelden; die zijn dan ook meer geschikt voor publicatie online, en niet/minder voor kwaliteitsprints. Toch is dit een veelbelovende ontwikkeling.

Objectieven

Naast al het camerageweld toonden vrijwel alle producenten van camera's en objectieven nieuwe pronkstukjes optiek. Dat bewijst het geloof in camerasystemen met of zonder spiegel. Een heel bijzondere product dat mij opviel was de 16-300 mm lens van Tamron.

Een fors bereik voor een objectief dat gedegen prestaties claimt, en tevens alleszins compact is gebleven. Een ideaal objectief voor op reis dus. Maar alleen te verkrijgen met bajonetvattingen voor Canon, Nikon en Sony.

Het geloof in een systeem blijkt ook uit het feit dat Pentax voor de voornoemde 645Z-camera ook nieuwe lenzen toonde. Ook oude Duitse getrouwen, zoals Zeiss, Schneider en Meyer Optik Görlitz toonden prachtige nieuwe objectieven voor diverse cameravattingen.

Ten slotte toonde Sigma een high-end zoomobjectief met een bereik van 150 tot 600 mm, dat bovendien stof- en spatwaterdicht is. Ideaal voor sportfotografie of (oorlogs)journalistiek.

Gadgets?

Waar de (serieuze) fotowereld wat voorzichtig was met gadgets, afgezien van controversiële camera's, mag en kan er nu veel meer, en dat was te zien op deze Photokina.

Om te beginnen de action camera's. Eigenlijk mag ik dat geen gadget noemen; het zijn uitgekende en serieuze camera's (geworden). Menig serieus merk, zoals Ricoh/Pentax, liet zulke nieuwe camera's zien. Voor op de helm bijvoorbeeld bij bergbeklimmen of parachutespringen. Ze zien er dan ook ondanks de bescheiden afmetingen robuust uit - en dat zijn ze ook. En zo maakt dat je er weinig tot geen omkijken naar hebt. Gewoon knallen tijdens de actie.

Olympus toonde een fraaie compact-camera van behoorlijke bouw- en beeldkwaliteit, de PEN E-PL7. Wat is er dan zo 'gadget' aan? Dat is het speciale LCD en dito speciale instelling voor het maken van selfies ...

Ten slotte vlogen ook diverse fotograferende en filmende drones rond. Eigenlijk mag ik dat ook geen gadget (meer) noemen. Het zijn serieuze producten geworden voor evenzo serieuze doeleinden. Een van de standhouders liet op een film zien hoe zo'n drone werd ingezet voor de technische controle van bruggen, die veel sneller (en veiliger!) gaat dan wanneer dat door een technicus in klimgordel moet worden gedaan. De opgeslagen beelden konden nadien, uitvergroet, worden gebruikt voor de controles.

Accessoires

Accessoires waren er uiteraard weer in vele soorten maten. Feitelijk bestaan

die het grootste deel van de beursvloer. Om te beginnen het kunstlicht. Wat mij naast de vele en nieuwe flitsers opviel (vooral China is een grote leverancier van flitsers geworden) is het groeiend aantal led-lampen. Grote, platte recht-hoekige units, met daarop vele leds. Die ontwikkeling is niet verwonderlijk. Zulke lampen bestonden al wat langer, maar de led-technologie is de laatste tijd fors verbeterd als (krachtige) lichtbron. Naast de lichtkracht kan ook een film- en fotovriendelijke kleurlicht-temperatuur worden bereikt, dus niet meer dat kille licht van weleer. Door de vele leds op zo'n unit is het mooi zacht en gespreid licht. Het is vooral bedoeld voor filmen, maar het kan ook dankbaar worden ingezet voor fotografie. Dat men gelooft in deze lichtbron, bewijst onder andere het feit dat Metz, een degelijke maker van flitsers, nu ook zulke led-lampen is gaan produceren.

De statieven ontbraken natuurlijk ook niet. En zelfs daarin zijn altijd weer nieuwe producten en ontwikkelingen te bespeuren. Een mooie ontwikkeling is, dat de toepassing van carbon, aanvankelijk best duur, nu wat in prijs gaat zakken. Bovendien lukt het de producenten om de statiefbenen van carbon (koolstof) dunner te maken met behoud van sterkte (tot voor kort waren carbon statiefbenen altijd wat dikker en lomper dan stalen of aluminium benen).

De foto- en videotassen zijn ook nooit uitontwikkeld. Ook deze editie van de Photokina was er weer veel nieuws te zien. Een opvallende trend is dat het lukt om met relatief dunne en lichte materialen, dank zij totaal nieuwe fabrics (weefsels), een oersterke degelijke tas of rugzak te maken. Diverse fabrikanten toonden zo hun lightweight series. En verder blijft de ergonomie een niet aflatend interessegebied. Ook in deze markt zijn er verschuivingen. Zo kondigde Kata aan om de productie voort te zetten in samenwerking met Manfrotto (bekend van de statieven), onder de naam van Manfrotto. Ten slotte wordt goed gekeken naar de soorten camera's, om daarvoor handige tassen te bieden. Zo oriënteerde ik me op een snuittas voor mijn nieuwe spiegelreflexcamera mét daaraan een batterygrip. De camera wordt daardoor enkele centimeters hoger, en past dan niet meer in de reguliere snuittas. Maar verdraaid, Hama toonde zowaar een gloednieuwe snuittas, waar wel keurig een camera + battery grip in kan worden opgeborgen.

En verder zijn er 'tig' gadgets, van zinloos tot opmerkelijk handig. Een heel handig hebbeding vond ik de Lens Cap Clip van het merk Hüfa, waarmee je de lensdop op een slimme manier aan je camerariem kunt clippen. Altijd bij de hand, zit niet in de weg, en niet meer diep terugzoeken in broekzakken of tassen.

Foto finishing

Ondanks de beeldschermcultuur is er gelukkig ook veel te zien op gebied van print. Want zeg nu zelf, een prachtig geprinte, tastbare en ingelijste foto aan de wand is iets om trots op te zijn en met plezier naar te kijken. De grote, bekende merken van de printpapieren (Hahnemühle, Harman, Tecco, Ilford, Bonjet, Canson, enzovoort) waren weer prominent aanwezig op de beurs. En wederom met nieuwe soorten (vooral fine-art) papier. Een mooi artistiek nieuw product vond ik een fine-art papier van Hahnemühle,

waarvan de randen ruw waren gelaten (op zijn Duits 'Bütenrand'). Vooral mooi als je bewust een onbedrukte rand om je foto laat, waarbij de ruwe rand (die dan uiteraard wel moet worden getoond - ook in passe-partout) net dat stukje extra artistieke originaliteit geeft. Een andere mooie ontwikkeling is dat steeds meer producenten papier maken dat speciaal geschikt is voor zwart-wit, waarmee zeer diepe zwarten en een grote nuance in grijstinten kunnen worden bereikt. Ten slotte staan de ontwikkelingen bij de printers ook niet stil; zo toonde onder andere Epson (weer) prachtige nieuwe printers, waaronder zeer geschikt voor fine-art printing.

Is dit alles ?

Zoals aan het begin van dit artikel aangekondigd, was dit maar een bescheiden impressie van de beurs en de getoonde producten. Het aanbod was, zoals altijd, gewoon overdonderend. Het is onmogelijk om alles te zien. Ondanks gelopen blaren en spierpijn in de benen (de Kölner Messe beslaat kilometers!) kan ik terugkijken op een inspirerende dag, met niet alleen technische zaken, maar ook de vele - meestal schitterende dan wel aangrijpende - exposities. Want uiteindelijk draait het daar allemaal om: het beeld, het eindproduct dat je pakt.

In ben benieuwd wat de Photokina in 2016, the world of imaging, laat zien.

Copyright foto's:

'Photograph: Koelnmesse'